

**Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla
Gminy Dobrze
na lata 2015 - 2032**

Program spójny z POKzA 2009 – 2032

Zrealizowany z udziałem środków z Ministerstwa Gospodarki

**Program opracowany na zlecenie Gminy Dobrze
przez firmę Meritum Competence Krzysztof Pietrzak**

Skład zespołu autorskiego:

- Krzysztof Pietrzak
- Emilia Jurkiewicz
- Ewelina Wiśniewska

MERITUM
COMPETENCE

Warszawa, sierpień 2015

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Cel i zadania Programu	5
3. Charakterystyka azbestu	6
4. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	8
5. Regulacje prawne w zakresie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	11
6. Zasady bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest	14
7. Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest	21
8. Informacje o gminie	24
9. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbestowych na terenie Gminy Dobre	25
10. Szacunkowy koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest wraz z jego harmonogramem	28
11. Wskaźniki realizacji Programu	31
12. Finansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	32
13. Bibliografia	35
14. Załączniki:	36
PEŁNY WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH PROBLEMATYKI AZBESTOWEJ	36
Ustawy.....	36
Rozporządzenia	36
Inne:.....	41
WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY	47
WNIOSEK O DOFINANSOWANIE W FORMIE POŻYCZKI/DOTACJI*	47
4. Pozostałe według źródła pochodzenia (<u>wymienić</u>)	52
RAZEM.....	52

1. Wprowadzenie

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA) jest podstawowym dokumentem określającym zadania nałożone przez Unię Europejską mające na celu oczyszczenie terytorium Polski z azbestu w planie wieloletnim, tj. w okresie 24 lat. Wyznaczono w nim cele, ramy legislacyjne, finansowe i organizacyjne prowadzące do usunięcia wyrobów azbestowych oraz usprawniające monitoring realizowanych zadań. Dokumentem wspomagającym, który określa działania w zakresie usuwania azbestu w skali gminy jest *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*.

Przeprowadzana w ramach realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (nazywanego dalej *Programem*) inwentaryzacja pozwoliła dokonać dokładnego opisu występujących na terenie Gminy Dobre wyrobów azbestowych, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym. Pozyskanie powyższych informacji umożliwiło opracowanie harmonogramu bezpiecznego usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych. *Program* ukazuje również sposoby finansowania tych zadań i przyczynia się do wzrostu świadomości społecznej w zakresie niebezpieczeństwa jakie niesie ze sobą niewłaściwe postępowanie z wyrobami azbestowymi.

Program został sporządzony na zlecenie Gminy Dobre. Stanowi on element realizowanego harmonogramu w zakresie stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu kraju zapisanego w POKzA na poziomie lokalnym. Do jego zredagowania wykorzystano wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wykonanej na terenie gminy w 2015 r.

2. Cel i zadania Programu

Podstawowym celem sporządzenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Dobrze na lata 2015-2032” jest oczyszczenie jej terenu z azbestu, poprzez przedstawienie harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest. W szerokiej perspektywie będzie to skutkowało wyeliminowaniem negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska na terenie gminy.

Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzację wyrobów zawierających azbest określającą ich rzeczywistą ilość i lokalizację oraz systematyczną aktualizację bazy danych
2. Zwiększenie tempa prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest
 - z budynków użyteczności publicznej, np. szkół, jednostek straży pożarnej oraz placów i dróg (często utwardzanych azbestem), a także innych nieruchomości należących do gminy
 - z zabudowań domowych i gospodarskich oraz z terenów nieruchomości osób prywatnych poprzez merytoryczne i finansowe wsparcie mieszkańców w tym zakresie
3. Organizację demontażu i wywiezienia materiałów zawierających azbest z terenu gminy na składowisko odpadów
4. Przeprowadzenie szkoleń w celu edukacji lokalnej społeczności w zakresie szkodliwego wpływu azbestu na stan zdrowia ludzkiego oraz wytycznych obowiązujących podczas bezpiecznego postępowania, usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest
5. Finansowanie *Programu* poprzez:
 - przeznaczenie środków z budżetu Gminy
 - pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych
6. Prowadzenie monitoringu bieżącej realizacji *Programu* oraz okresowe sprawozdanie z jego realizacji władzom samorządu terytorialnego i mieszkańcom
7. Aktualizowanie *Programu*.

3. Charakterystyka azbestu

Nazwa „azbest” wywodzi się z języka greckiego od słowa *azbestion*, czyli "niegasnący". Znany był już przed naszą erą, choć wykorzystywany był w niewielkim stopniu, m.in. starożytni Grecy stosowali go dość powszechnie do wyrobu wielu przedmiotów codziennego użytku, m.in. knotów w lampach oliwnych, czy różnego rodzaju tkanin. W czasach średniowiecza przypisywano mu magiczne właściwości, ale zarówno w tej, jak i w późniejszych epokach wykorzystywany był sporadycznie i w wąskim zakresie. Surowcem stosowanym na skalę przemysłową stał się dopiero w XX wieku i znalazł zastosowanie w ponad 1 tys. technologii i ok. 3 tys. rodzajów wyrobów.

W przyrodzie występuje sześć włóknistych minerałów krzemianowych, powstałych na drodze procesów metamorficznych; są one szeroko znane pod nazwą handlową **azbest**. Cechą charakterystyczną budowy morfologicznej minerałów azbestowych jest równoległa budowa włókien o stosunku średnicy włókna do jego długości większej lub równej 1:100.

Wyróżnia się dwie grupy minerałów azbestowych:

- **serpentyny** - antygoryt, lizardyt i chryzotyl,
- **amfibole** – grupa ta jest bardzo szeroka; główne formy włókniste należących do niej minerałów to: amozyt, krokidolit, termolit, antofylit i aktynolit.

Poszczególne minerały różnią się składem chemicznym i właściwościami fizycznymi, co przekłada się na różnorodną budowę i długość włókien, a także na odmienne właściwości chorobotwórcze. Największe znaczenie w przemyśle (około 95%) odegrał azbest biały (rzadziej zielony), czyli chryzotylowy (o dłuższych włóknach), następnie -azbest niebieski (krokidolit) i azbest brązowy (amozyt).

Niezwykle szerokie zastosowanie azbestu w wielu różnych gałęziach gospodarki, takich jak budownictwo, energetyka, transport, czy przemysł chemiczny było możliwe **dzięki jego unikalnym i cennym właściwościom**.

Proces produkcyjny wyrobów azbestowych przeżywał swoje apogeum w latach 70-tych XX wieku, kiedy zużywano ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, w latach następnych ilość ta sukcesywnie spadała i wynosiła w latach 80-tych – 60 tys. ton, a w 90-tych – 30 tys. ton.

Na terenie Polski azbest wykorzystywano przede wszystkim w budownictwie. Około 85% wszystkich wyrobów azbestowych stanowiły pokrycia dachowe i płyty elewacyjne (płyty faliste i typu „karo”, zwane potocznie eternitem). Szacuje się, że wykorzystano około 1,35 mld m² płyt eternitu (azbestowo-cementowych), których masa to w przybliżeniu 15 mln ton. Do tego trzeba doliczyć 600 tys. ton rur azbestowo-cementowych, 300 tys. ton płyt a-c w kominach, chłodniach kominowych i wentylatorowych wykorzystywanych w energetyce i wiele innych produktów. Z danych resortu gospodarki wynika, że w ciągu ostatniej dekady usunięto niespełna 1,5 mln ton wyrobów mających w swym składzie azbest.

Według informacji zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” najwięcej azbestu znajduje się na terytorium województwa mazowieckiego i lubelskiego, a najmniej na obszarze województw opolskiego i lubuskiego.

Wyroby zawierające azbest ujmowane są w dwie klasy:

- **Klasa I** – tzw. wyroby „miękkie” - posiadają gęstość objętościową poniżej 1000 kg/m³ i cechują się słabą spoiistością (niska zawartość substancji wiążącej). Zawartość azbestu oscyluje w szerokich granicach od 20 do 100%, który łączony jest niewielką ilością lepiszcza. Ze względu na dużą podatność na uszkodzenia mechaniczne (słabo związane włókna) wyroby te często są źródłem znacznych emisji włókien azbestowych do otoczenia, przez co powodują duże zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Wyroby zaliczone do klasy I to głównie wyroby tekstylne: szczeliwa plecione, koce gaśnicze, tektury uszczelkowe, m.in. w sprzęcie AGD, materiały i wykładziny cierne.

- **Klasa II** – tzw. wyroby „twarde” – ich gęstość objętościowa przekracza 1000 kg/m³, cechują się też dużą spoiistością oraz niewielką (poniżej 20%) zawartością azbestu. Wyroby te cechuje duża trwałość, gdyż silnie związane ze sobą włókna azbestu nawet w wyniku uszkodzenia mechanicznego emitują do otoczenia jedynie w niewielkim stopniu. Mimo dużej odporności

na zniszczenie stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska, gdy zostaną poddane obróbce mechanicznej, tj. cięciu, wierceniu i rozbijaniu.

Do wyrobów azbestowych klasy II zalicza się płyty azbestowo-cementowe faliste i typu „karo” (używane powszechnie jako pokrycia dachowe), płyty płaskie stosowane jako elewacje budynków wielokondygnacyjnych oraz mniej powszechnie stosowane rury azbestowo-cementowe, z których wykonywano instalacje kanalizacyjne i wodociągowe oraz przewody kominowe i zsypane.

4. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

W Polsce od 1997 roku zakazano wprowadzania, obrotu i produkcji wyrobów zawierających azbest, a sam azbest wpisano do wykazu niebezpiecznych substancji chemicznych stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 21 sierpnia 1997r. w sprawie substancji chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. Nr 105, poz 671). Figuruje on pod indeksem 650-013-00-6 jako substancja o udowodnionym działaniu rakotwórczym, stanowiąca zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi związane jest z długotrwałą ekspozycją na pył azbestowy, który osiadając w płucach powoduje różne schorzenia: pylicę azbestową (azbestozę), łagodne zmiany opłucne, przewlekłe zapalenie oskrzeli, międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej oraz raka płuc. Wielkość i gęstość ziaren decyduje bezpośrednio o szybkości osiadania pyłu zawieszonego w powietrzu oraz o trwałości aerozolu i o masie substancji wprowadzanej do płuc. Szkodliwość poszczególnych włókien zależy od ich wielkości. Włókna o większych i najmniejszych rozmiarach nie są szczególnie szkodliwe, gdyż większe ($>7\mu\text{m}$), osiadające w górnych drogach oddechowych zostają usunięte przez rząski (podczas kaszlu lub kichania), zaś te o bardzo małych rozmiarach są „pochłaniane” przez komórki układu odpornościowego (makrofagi) i wykrztuszone. Najgroźniejsze są tzw. cząstki

respirabilne, czyli włókna o długości 1 do 10 μm i bardzo cienkie o średnicy do 0,1 μm , które wbijają się w płuca. Włókna azbestowe charakteryzuje duża odporność biochemiczna, więc nie ulegają w płucach znaczącym zmianom, np. rozpuszczeniu. Na skutek wieloletniego oddziaływania na komórki wywołują powstawanie nowotworów. Według badań epidemiologicznych na powstawanie raka płuc mają wpływ wszystkie typy azbestu, jednak najgroźniejszym jest azbest niebieski (krocidolit) zawierający około 16% włókien respirabilnych. Ryzyko zwiększonego osiadania cząstek azbestu w płucach zwiększa się przy osłabionej wydolności dróg oddechowych, np. w stanach chorobowych, na skutek palenia papierosów oraz w trakcie oddychania suchym powietrzem, gdyż niska wilgotność sprzyja wysychaniu błon śluzowych. Do innych skutków ubocznych wywołanych długotrwałą ekspozycją na azbest można zaliczyć zgrubienie końcówek palców, czy odbarwienie skóry i błon śluzowych, a także powstawanie zmian nowotworowych w obrębie innych narządów poza układem oddechowym. Należy mieć na uwadze, że choroby wywołane wdychaniem włókien azbestowych rozwijają się po około 20-30 latach ekspozycji na azbest, są więc szczególnie groźne dla dzieci i młodzieży dorastającej w środowisku zanieczyszczonym azbestem.

Przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie badania nie dostarczyły dowodów zwiększonego ryzyka występowania nowotworów związanych ze spożywaniem pokarmów i wody zanieczyszczonej azbestem. Tak więc azbest jest nieszkodliwy, o ile jest on izolowany od atmosfery. Azbest znajdujący się w płytach dachowych i elewacyjnych nie stanowi zagrożenia dopóki płyty są w dobrym stanie i nie dochodzi do uwalniania pojedynczych włókien. Niebezpieczeństwo stwarzają stare wyroby azbestowe, gdyż po 20-30 latach dochodzi do ich korozji oraz wyroby poddane obróbce, np. wierceni, cięciu, kruszeniu itp.

Do głównych przyczyn uwalniania włókien z wyrobów azbestowych należą:

- Korozja wyrobów zawierających azbest – następuje po osiągnięciu przez nie wieku technologicznego. W przypadku najczęściej stosowanych płyt eternitowych (zawierających od 9-5 – 12% azbestu) samoistne pylenie włókien ma

miejsce po około 30 latach użytkowania. Emisja włókien może być zwiększona lub występować wcześniej w przypadku płyt połamanych lub popękanych, a także na skutek korozji biologicznej powodowanej obecnością mchów i glonów. Korozję wyrobów azbestowych można opóźnić impregnując je środkami penetrującymi wiążącymi włókna i szczelnie pokrywającymi powierzchnię płyt.

- Uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) – powodowane jest głównie w wyniku niewłaściwego bądź nieumiejętnego użytkowania, nieprawidłowego demontażu lub przez czynniki atmosferyczne, takie jak wiatr, grad itp. Wykonując jakiegokolwiek prace związane z wyrobami zawierającymi azbest należy w jak największym stopniu obniżyć emisję pylenia włókien na przykład poprzez:

- nawilżanie wyrobów przed oraz w trakcie prac (demontażu, cięcia, wiercenia)
- posługiwanie się narzędziami ręcznymi zapatrzonymi w specjalnie wyprofilowane, wolnoobrotowe ostrza i mechanizm do odsysania pyłu
- nie stosowanie narzędzi elektrycznych, typu piła, wiertarka, gdyż wyzwalają znaczną emisję pyłu.

Prace wykonywać powinni odpowiednio przeszkoleni pracownicy z zachowaniem największej dokładności.

- Nieprawidłowe obchodzenie się z usuniętymi wyrobami zawierającymi azbest (odpadami azbestowymi) – transport i składowanie odpadów azbestowych powinno być wykonywane i nadzorowane przez przeszkolonych i wykwalifikowanych pracowników. Niestety nadal spotyka się przypadki nieprawidłowego transportu i wyrzucania materiałów zawierających azbest w niedozwolonych miejscach, np. w lasach tworząc tzw. dzikie wysypiska śmieci, podczas gdy powinny one trafić na składowisko odpadów azbestowych i zostać zabezpieczone przed pyleniem włókien.

Według przepisów Kodeksu Karnego obowiązujących od 2005 roku za wyżej wymienione praktyki przewidziane są sankcje karne w postaci grzywny i kary pozbawienia wolności do lat 3.

- Emisja z eksploatowanych wyrobów zawierających azbest (np. wykładziny cierne w przemyśle samochodowym) – w 1997 roku na terenie Polski wprowadzono zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest, jednak mimo to nadal zdarza się, że w niektórych gałęziach przemysłu używa się starych urządzeń i części zawierających azbest (np. klocki hamulcowe w starych samochodach).

5. Regulacje prawne w zakresie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Tematyka związana z azbestem przedstawiana jest szeroko w prawodawstwie polskim i europejskim. Około 50 aktów prawnych krajowych i kilkanaście dyrektyw Unii Europejskiej odnosi się do problematyki azbestowej. Szerokie ujęcie tej tematyki w ramach prawnych związane jest z dużym zagrożeniem jakie niesie ze sobą powszechne stosowanie wyrobów zawierających azbest.

Poniżej omówiono najważniejsze ustawy i rozporządzenia odnoszące się do problematyki azbestowej:

- **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)**

Głównym założeniem Ustawy jest wyeliminowanie z powszechnego użycia wyrobów azbestowych i zawierających azbest na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z czym zakazano wprowadzania ww. wyrobów na teren kraju, ich produkcji i obrotu. Wskazano jednoznaczny termin dopuszczonego użytkowania azbestu i wyrobów zawierających azbest w istniejących instalacjach lub urządzeniach do dnia 31 grudnia 2032 r.

Ustawa również w szerokim ujęciu opisuje uprawnienia (gł. opieki zdrowotnej) przysługujące pracownikom pracującym podczas produkcji azbestu oraz obecnie przy ich

utyliczacji, nakładając jednocześnie obowiązki na pracodawców w zakresie przeszkolenia i zapewnienia bezpiecznych warunków pracy pracownikom.

Ustawa określa także główne założenia rozporządzeń regulujących bezpieczne użytkowanie, usuwanie, transport i oznakowanie wyrobów zawierających azbest.

- **Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 21)**

W ustawie określono zasady postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska. Przedstawiono zasady dotyczące powstawania odpadów, ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz odzysku, utylizacji i magazynowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, np. zawierających azbest. Opisane obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów niebezpiecznych jasno precyzują sposób postępowania z odpadami azbestowymi. Unormowaniu prawnemu podlega całokształt spraw administracyjnych odnoszących się do postępowania z wyrobami azbestowymi i zawierającymi azbest, tj. zbieranie, transport, unieszkodliwianie, w tym magazynowanie. Szczegółowej regulacji w zakresie wymagań technicznych i organizacyjnych podlegają również składowiska odpadów zawierających azbest.

- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)**

W Rozporządzeniu określono szczegółowo obowiązki spoczywające na wykonawcach prac w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, bezpieczne sposoby wykonania ww. czynności oraz właściwe przygotowanie i

przeprowadzenie transportu odpadów azbestowych i zawierających azbest na wyznaczone w tym celu składowisko odpadów. Rozporządzenie precyzuje również kwestie administracyjne związane ze zgłoszeniem planowanych prac usuwania azbestu przez właściciela nieruchomości i wykonawcę robót właściwym organom.

Rozporządzenie nakłada obowiązek na właścicieli, użytkowników wieczystych oraz zarządców nieruchomości i każdego miejsca, obiektu, instalacji przemysłowej, czy urządzenia budowlanego zawierającego azbest przeprowadzania kontroli ich stanu. Częstotliwość kontroli określa się indywidualnie dla każdego wyrobu na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przedstawionej w Załączniku nr 1 do rozporządzenia (w Programie - Załącznik nr 3).

- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)**

W rozporządzeniu określono zasady wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, używania i oczyszczania urządzeń oraz instalacji, w których są aktualnie lub były stosowane wyroby zawierające azbest. Nakłada również na właścicieli i zarządców nieruchomości obowiązek inwentaryzowania w wyznaczony sposób (Załącznik nr 3 do Rozporządzenia; w Programie - załącznik nr 2) wyrobów zawierających azbest znajdujących się w ich posiadaniu i przekazania opracowanych informacji na ten temat wójtowi gminy lub burmistrzowi miasta. Wyroby zawierające azbest, takie jak instalacje, urządzenia, użytkowane bez zabezpieczenia drogi oraz wyłączone z użytkowania, pozostawione w ziemi rury

azbestowo-cementowe podlegają konieczności oznakowania - według wzoru przedstawionego w załączniku nr do rozporządzenia (w Programie Załącznik nr 3).

W Rozporządzeniu jednoznacznie wskazano, że końcowym terminem użytkowania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest 31 grudnia 2032 r.

6. Zasady bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest

Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest niosą ze sobą duże zagrożenie dla zdrowia ludzkiego ze względu na znaczną emisję włókien azbestowych podczas demontażu. W związku z powyższym podczas niniejszych prac należy koniecznie przestrzegać zasad postępowania z azbestem.

Przed podjęciem jakichkolwiek prac konieczne jest wykonanie pomiaru stężenia pyłów zawierających azbest – dopuszczalne stężenie włókien respirabilnych dla pracowników wynosi $0,1 \text{ wł./cm}^3$. Poziom ten powinien być stale minimalizowany, gdyż każda ilość włókien azbestowych większa od zera ma działanie rakotwórcze. Czynności związane z usuwaniem azbestu wykonywać mogą jedynie licencjonowane firmy posiadające kadrę odpowiednio wykwalifikowanych i przeszkolonych pracowników. Na pracodawcy spoczywa obowiązek zapewnienia pracownikom ochrony przed szkodliwym działaniem pyłu azbestowego poprzez ograniczenie uwalniania się pyłu podczas prac (stosowanie odpowiednich urządzeń) oraz dostarczenie ochronnej odzieży roboczej (w tym środków ochrony układu oddechowego).

Miejsce prac, jeżeli to możliwe, należy odseparować od otoczenia osłonami uniemożliwiającymi przenikanie pyłu azbestowego. Teren powinien zostać ogrodzony z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów dla pieszych – min. 2 metry w przypadku zastosowania osłon, przy użyciu biało-czerwonych taśm ostrzegawczych. Oznakowanie miejsca prac powinno jasno wskazywać na zakres wykonywanych czynności, stąd niezbędne jest ustawienie tablic, np. o treści „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” itp. Stosować powinno się środki i urządzenia

techniczne, które w możliwie największym stopniu redukują ilość uwalnianego do środowiska azbestu.

Postępowanie podczas usuwania wyrobów zawierających azbest zależy od rodzaju produktów azbestowych, jednak działania można sklasyfikować w postaci ogólnych zasad:

- obiekty, z których usuwany jest azbest należy zabezpieczyć przed pyleniem, np. poprzez uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych oraz przez wykonanie innych niezbędnych w danym miejscu zabezpieczeń
- wyroby zawierające azbest poddawane rozbiórce należy nawilżyć wodą przed rozpoczęciem prac i utrzymywać w stanie wilgotnym do ich zakończenia
- w razie możliwości demontażowi powinny podlegać całe wyroby: płyty, rury, kształtki, bez uszkodzeń i odłamań, które zwiększają emisję pyłu azbestowego
- wyroby trwale zespolone z podłożem oddzielać należy wyłącznie przy użyciu narzędzi ręcznych lub narzędzi mechanicznych wolnoobrotowych zaopatrzonych w instalacje odciągające powietrze
- podczas usuwania wyrobów azbestowych elewacyjnych zaleca się stosowanie kurtyn zasłaniających aż do gruntu fasadę budynku, a teren wokół powinien zostać wyłożony grubą folią w celu łatwego uprzątnięcia pozostałości azbestu
- pył azbestowy gromadzący się podczas prac demontażowych powinien być codziennie usuwany – metodą czyszczenia na mokro lub z użyciem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego z filtrami o dużej mocy ciągu (99,99%). Zabrania się czyszczenia pomieszczeń i narzędzi poprzez ręczne zamiatanie na sucho lub z użyciem sprężonego powietrza.
- zalecany jest okresowy kontrolny monitoring powietrza, zwłaszcza gdy stężenia pyłu azbestowego mogą przekraczać dopuszczalne normy
- pomieszczenia, gdzie wartości stężenia pyłu przekroczyły dopuszczalne normy należy izolować
- w przypadku prac demontażowych azbestu, gdzie stężenie uwalnianych włókien przekracza dopuszczalne normy pracownikom należy udostępnić komory dekontaminacyjne, w których możliwe jest oczyszczenie

- odpady zawierające azbest powstałe na koniec dnia pracy zaleca się każdorazowo szczelnie opakować, np. w folię z polietylenu lub polipropylenu o grubości min. 0,2 mm i zakleić taśmą lub zgrzewem ciągłym, tak by uniemożliwić przypadkowe otwarcie, a następnie składować w tymczasowym miejscu magazynowania
- zapakowane odpady azbestowe muszą zostać konieczne oznakowane w sposób nie budzący wątpliwości co do rodzaju odpadów i w sposób trwały, tak by etykiety nie uległy zniszczeniu na skutek działania czynników atmosferycznych i mechanicznych
- po całkowitym zakończeniu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, czyli wytwarzania odpadów niebezpiecznych, wykonawca ma obowiązek oczyścić strefę prac i otoczenie z pozostałości azbestu. Zaś w przypadku, gdy prace obejmowały wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m³, mocno uszkodzone, zawierające azbest kriokidolitowy lub były wykonywane w pomieszczeniach zamkniętych jest zobowiązany dodatkowo do przedstawienia wyników badania powietrza wykonanych przez uprawnione do tego laboratorium.

Należy pamiętać, że prowadzone prace są często przeprowadzane w niesprzyjających warunkach: w wysokiej temperaturze, na dużych wysokościach, na niewielkiej powierzchni, w ubraniach ochronnych ograniczających swobodę ruchu i z ryzykiem upadku na odpady azbestowe. Dlatego też konieczne jest właściwe przeszkolenie pracowników w zakresie ryzyka występującego podczas prac związanych z azbestem.

Przeprowadzane działania mają na celu eliminację ze środowiska wyrobów zawierających azbest. Z uwagi na to, że jest to proces długotrwały i niebezpieczny, należy w jak największym stopniu ograniczyć ryzyko kontaktu z uwolnionymi do powietrza włókami azbestowymi.

Lista firm z województwa mazowieckiego zajmujących się tematyką związaną z azbestem, posiadających m. in. odpowiednie uprawnienia do zdejmowania wyrobów zawierających azbest z dachów została przedstawiona w poniższej tabeli (Tabela nr 1).

Tabela nr 1. Lista firm z województwa mazowieckiego wykonujących prace związane z wyrobami zawierającymi azbest

Lp.	Nazwa	Województwo	Gmina	Miejscowość
1.	GASB Alicja Różycka,	mazowieckie	Ząbki	Ząbki
2.	EKO-BIT.Ochrony Środowiska i Informatyka. Mirosław Osowiecki	mazowieckie	Wyszków	Wyszków
3.	RSK Polska Sp. z o.o.. z o. o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
4.	Centrobud Maków	mazowieckie	Maków Mazowiecki	Maków Mazowiecki
5.	AB AZBEST	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
6.	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych Termoexport	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
7.	INWESTBUD sp. z o.o	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
8.	Termoexport sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
9.	Atomatik	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
10.	EkoDialog	mazowieckie	Piaseczno	Zalesie Górne
11.	Fundacja Ekologiczna EKO-LOŻA	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
12.	mierzymy.pl Marek Pudło	mazowieckie	Dębe Wielkie	Dębe Wielkie
13.	Meritum Competence Krzysztof Pietrzak	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
14.	P.H.U US-KOM ROBERT KOŁODZIEJSKI	mazowieckie	Gostynin	Gostynin
15.	PRO-EKO SERWIS SP. Z O.O.	mazowieckie	Gostynin	Bierzewice
16.	KG EKO-INVEST Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
17.	Tonsmeier Wschód Sp. z o.o.	mazowieckie	Radom	Radom
18.	VMG Polska Sp. zo.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
19.	Biuro Studiów i Programów SKRYBA	mazowieckie	Jedlnia- Letnisko	Wrzosów

20	Topserw	mazowieckie	Zielonka	Zielonka
21	ASZOK Andrzej Kadej	mazowieckie	Płońsk	Płońsk
22	ARBUD KRZYSZTOF KLUJ	mazowieckie	Michałowice	Granica
23	ZAKŁAD USŁUG BUDOWLANYCH GRZEGORZ CZARNOCKI	mazowieckie	Siedlce	Żabokliki
24	Safety Industries Group Polska	mazowieckie	Milanówek	Milanówek
25	Nasza Era Sp. z o.o.	mazowieckie	Żyrardów	Żyrardów
26	Budownictwo Ogólne i Remonty Budowlane	mazowieckie	Stary Lubotyń	Stary Lubotyń
27	PHU"HAZ" ZBIGNIEW HAŁABIŚ	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
28	Mazowieckie Przedsiębiorstwo Ekologiczne Danuta Hofman	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
29	ECO-TEC Gospodarka Odpadami	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
30	RAFTER Radosław Kaczmarczyk	mazowieckie	Różan	Kaszewiec
31	Azkel Firma Remontowo -Budowlana	mazowieckie	Sokołów Podlaski	Sokołów Podlaski
32	ANKOR P.H.U.	mazowieckie	Nowy Dwór Mazowiecki	Nowy Dwór Mazowiecki
33	J.W.W. TRILAND Sp. z o.o.	mazowieckie	Chynów	Sułkowice
34	DACHY-KACZMAREK ARKADIUSZ KACZMAREK	mazowieckie	Legionowo	Legionowo

35	Ramid Sp. jawna	mazowieckie	Raszyn	Raszyn
36	WGS84 Polska Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
37	B.HYDROMAX sp z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
38	Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Warszawie	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
39	SEGI-AT Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
40	Instytut Techniki Budowlanej Zespół Laboratoriów Badawczych	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
41	Zakład Usług Produkcji i Handlu ZUPIH Jan Górliński	mazowieckie	Maków Mazowiecki	Maków Mazowiecki
42	FHU NATEX 2Irena Jasińska	mazowieckie	Pułtusk	Pułtusk
43	Grupa Obsługi Przemysłu BETA Sp. z o.o.	mazowieckie	Ostrołęka	Ostrołęka
44	Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział Ostrołęka	mazowieckie	Ostrołęka	Ostrołęka
45	RPS Zdrowie Bezpieczeństwo i Środowisko	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
46	Firma Handlowo-Usługowa SYSTEM-DACH Sp. J. B. Szulborska M. Szulborski	mazowieckie	Płońsk	Brody
47	RAMID Mirosław Dec	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
48	MULTIPOLL Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
49	SITA POLSKA Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa

50	EKOIMPEX	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
51	Kolex Gizowska & Szmyt Sp. J.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
52	ALGADER HOFMAN Sp. z o. o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
53	UTIL Sp. z o.o.	mazowieckie	Grodzisk Mazowiecki	Grodzisk Mazowiecki
54	Uczelniane Laboratorium Badań Środowiskowych Politechniki Warszawskiej	mazowieckie	Błonie	Wawrzyszew
55	P.U.H. LUXDACH	mazowieckie	Siedlce	Siedlce
56	SYSTEM A-Z Stanisław Pruszyński	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
57	Firma Wielobranżowa WOLT CENTER Lewandowski Grzegorz	mazowieckie	Stara Biała	Nowa Biała
58	REMONDIS Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
59	FHU PROJEKT-BUD Edyta Psut	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
60	PHU Piotr Piotr Jaczyński	mazowieckie	Leszno	Leszno
61	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o.	mazowieckie	Grodzisk Mazowiecki	Grodzisk Mazowiecki
62	KRUSZER - ROZBIÓRKI WYBURZENIA Agnieszka Majda	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
63	ZUPIH - Jan St. Górlński	mazowieckie	Maków Mazowiecki	Maków Mazowiecki
64	EKO ZYSK 1 Sp. z o.o.	mazowieckie	Pomiechówek	Nowy Modlin

65	Eko Bilans Gospodarka Odpadami Tomasz Drzazga	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
66	CleanMed s.c. T. Kupiec T. Duszyński	mazowieckie	Siedlce	Siedlce
67	BYŚ Wojciech Byśkiniewicz	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
68	Az Best Sp. z o.o.	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
69	PPW AWAT sp z o o	mazowieckie	Warszawa	Warszawa
70	Usługi Remontowo Budowlane ROBBUD-TRANS Robert Kępa	mazowieckie	Łaskarzew	Krzywdza
71	PPUH Radkom: Sp. z o. o.	mazowieckie	Radom	Radom

A – Praca z azbestem

T – Transport odpadów zawierających azbest

I – Identyfikacja azbestu w wyrobach

O – Oznaczanie zawartości azbestu

S – Szkolenia w zakresie azbestu

P – Programy, inne

7. Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest

Szczegółowe zasady składowania odpadów zawierających azbest określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013 nr 0, poz. 523). Odpady te mogą pochodzić z budowy, remontu, demontażu obiektów budowlanych, a także z infrastruktury drogowej. Nie mogą zawierać

substancji niebezpiecznych innych niż azbest w postaci związanej czynnikiem wiążącym włókna. Składowane są w zagłębieniach terenu posiadających zabezpieczone przed osypywaniem się ściany boczne w opakowaniach, w których dostarczono je na składowisko. Każdorazową warstwę odpadów zabezpiecza się warstwą ziemi lub izolacją syntetyczną uniemożliwiającą emisję pyłów. Składowanie należy zakończyć min. 2 metry poniżej poziomu terenu i uzupełnić ziemią do równego poziomu z otoczeniem. Na tak powstałych składowiskach zabronione jest prowadzenie wykopów, wykonywanie instalacji naziemnych i podziemnych, wznoszenie budynków oraz przeprowadzania jakichkolwiek czynności mogących doprowadzić do naruszenia struktury składowiska i emisji włókien azbestowych.

Obecnie funkcjonujące na terenie Polski składowiska nie są w stanie pomieścić całkowitej ilości wyrobów zawierających azbest znajdującej się na terenie kraju, w związku z czym niezbędne jest wybudowanie nowych kwater mogących pomieścić utylizowane odpady azbestowe.

Aktualnie na obszarze województwa mazowieckiego funkcjonuje jedno składowisko przyjmujące odpady azbestowe (zgodnie z danymi z Bazy Azbestowej). Jest to Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. w mieście Rachocin, które

znajduje się w Gminie Sierpc. Ww. składowisko znajduje się w odległości aż 180 km od Gminy Dobrze.

Pełna charakterystyka ww. składowiska została przedstawiona w tabeli nr 2 (na podstawie Bazy Azbestowej):

**Tabela nr 2 Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. w m.
Rachocin – podstawowa charakterystyka**

Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. w m. Rachocin
Ograniczenie terenowe	1.73
Województwo	MAZOWIECKIE
Gmina	Sierpc
Miejscowość	Rachocin
Adres	09-200 Sierpc Rachocin
Telefon	24 275 49 06
Całkowita pojemność [m ³]	45 000
Wolna pojemność [m ³]	44 300
Kody przyjmowanych odpadów	170605
Ceny przyjmowanych odpadów	360 zł/Mg netto
Godziny pracy	7:00 - 15:00 poniedziałek - piątek
ZARZĄDCA	
Właściciel/Zarządca/Inwestor	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Sierpcu Sp. z o.o
Adres właściciela	ul. Traugutta 33 09-200 Sierpc
Telefon stacjonarny	24 275 55 35
Telefon komórkowy	509 069 207
E-mail	zgm.sierpc@interia.pl
Strona www	www.skladowisko.sierpc.pl

8. Informacje o Gminie

Pod względem administracyjnym Gmina Dobre należy do powiatu mińskiego w województwie mazowieckim. Odległość Dobrego od Warszawy wynosi 50 km, do stolicy

powiatu, czyli Mińska Mazowieckiego, odległość ta wynosi 20 km, a do Siedlec 56 km. W skład gminy wchodzi 41 sołectw. Gmina graniczy z następującymi gminami: Stanisławów, Strachówka, Korytnica, Wierzbno, Kałuszyn i Jakubów, z którymi ma połączenia za pośrednictwem dróg wojewódzkich i gminnych. Przez Gminę przebiegają ważne drogi:

- ❖ wojewódzka - Nr 637 Warszawa - Sulejówek - Stanisławów - Węgrów (w relacji zachód - wschód),
- ❖ krajowa Nr 50 Płońsk - Sochaczew - Mszczonów - Góra Kalwaria - Mińsk Mazowiecki - Ostrów Mazowiecka (północno-zachodnia część Gminy).

Powierzchnia Gminy Dobre wynosi 12 485 ha, z tego 8.969 ha stanowią użytki rolne, a 2.434 ha lasy. Jest to Gmina wiejska, typowo rolnicza, gdzie brak jest większych zakładów produkcyjnych. Głównym sektorem gospodarki Gminy Dobre to produkcja rolnicza nastawiona przede wszystkim na produkcję mleka i trzody chlewnej. W produkcję tą zaangażowana jest większość mieszkańców Gminy, dla których stanowi ona podstawowe źródło utrzymania. Gmina jest zamieszkiwana przez 6014 osoby.

Bliskość aglomeracji warszawskiej oraz dobre połączenie komunikacyjne powodują, że wielu mieszkańców Gminy podejmuje pracę poza miejscem zamieszkania.

Charakterystycznym dla Gminy Dobre zagrożeniem ekosystemów jest rozwój budownictwa lotniskowego w dolinie rzeki Rządzy i w mniejszym stopniu w dolinie rzeki Ossownicy. Nasilające się zainteresowanie budownictwem lotniskowym spowodowało nieodwracalne szkody w lasach porastających dolinę rzeki Rządzy. Funkcjonowanie rzeki, a zwłaszcza jej strefy brzegowej, jako ciągu ekologicznego zostało silnie naruszone.

Wschodnia granica Gminy Dobre jest jednocześnie południową granicą obszaru funkcjonalnego „Zielonych Płuc Polski”. Teren Gminy Dobre sąsiaduje z obszarami Natury 2000 znajdującymi się na terenie Gminy Stanisławów i Gminy Liw w powiecie węgrowskim.

Gmina Dobre, mat. własne.

9. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbestowych na terenie Gminy Dobre

Tabela nr 3 Przedstawia masę wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych w Gminie Dobre w podziale na poszczególne obręby geodezyjne. W całej gminie zinwentaryzowano

6 833 537 kg wyrobów azbestowych, z czego 6 833 537 kg należy do osób fizycznych a **1 320 kg** należy do osób prawnych.

Tabela nr 3 Masa wyrobów wg Obrębów Geodezyjnych (masa w kg)

Obręb geodezyjny	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Adamów	115 699	115 699	0	0	0	0	115 699	115 699	0
Antonina	112 815	112 815	0	0	0	0	112 815	112 815	0
Brzozowica	160 807	160 807	0	0	0	0	160 807	160 807	0
Czarnocin	99 491	99 491	0	0	0	0	99 491	99 491	0
Czarnogłów	238 222	238 222	0	0	0	0	238 222	238 222	0
Dobre	868 001	868 001	0	0	0	0	868 001	868 001	0
Drop	98 490	97 170	1 320	1 320	0	1 320	97 170	97 170	0
Duchów	89 542	89 542	0	0	0	0	89 542	89 542	0
Gęsianka	81 970	81 970	0	0	0	0	81 970	81 970	0
Głęboczyca	315 829	315 829	0	0	0	0	315 829	315 829	0
Grabniak	105 526	105 526	0	0	0	0	105 526	105 526	0
Jaczevek	80 277	80 277	0	0	0	0	80 277	80 277	0
Joanin	96 083	96 083	0	0	0	0	96 083	96 083	0
Kąty-Borucza	166 155	166 155	0	0	0	0	166 155	166 155	0
Kobylanka	126 904	126 904	0	0	0	0	126 904	126 904	0
Makówiec Duży	96 918	96 918	0	0	0	0	96 918	96 918	0
Makówiec Mały	127 847	127 847	0	0	0	0	127 847	127 847	0
Marcelin	47 067	47 067	0	0	0	0	47 067	47 067	0
Młęcın	213 035	213 035	0	0	0	0	213 035	213 035	0
Modecin	102 106	102 106	0	0	0	0	102 106	102 106	0

Obręb geodezyjny	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostale do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Nowa Wieś	48 941	48 941	0	0	0	0	48 941	48 941	0
Oseńczyzna	46 864	46 864	0	0	0	0	46 864	46 864	0
Pokrzywnik	74 246	74 246	0	0	0	0	74 246	74 246	0
Poręby Nowe	278 228	278 228	0	0	0	0	278 228	278 228	0
Poręby Stare	124 718	124 718	0	0	0	0	124 718	124 718	0
Radoszyna	100 769	100 769	0	0	0	0	100 769	100 769	0
Rakówiec	228 189	228 189	0	0	0	0	228 189	228 189	0
Rąbierz-Kolonia	236 297	236 297	0	0	0	0	236 297	236 297	0
Ruda-Pniewnik	143 706	143 706	0	0	0	0	143 706	143 706	0
Rudno	131 459	131 459	0	0	0	0	131 459	131 459	0
Rudzienko	685 836	685 836	0	0	0	0	685 836	685 836	0
Rynia	280 171	280 171	0	0	0	0	280 171	280 171	0
Sąchocin	53 856	53 856	0	0	0	0	53 856	53 856	0
Sołki	234 020	234 020	0	0	0	0	234 020	234 020	0
Świdrów	44 487	44 487	0	0	0	0	44 487	44 487	0
Walentów	132 001	132 001	0	0	0	0	132 001	132 001	0
Wólka Czarnogłowska	143 674	143 674	0	0	0	0	143 674	143 674	0
Wólka Kobyłańska	85 615	85 615	0	0	0	0	85 615	85 615	0
Wólka Kokosia	303 253	303 253	0	0	0	0	303 253	303 253	0
Wólka Młęcka	114 424	114 424	0	0	0	0	114 424	114 424	0

Dane z inwentaryzacji zestawiono również w szczegółowej tabeli, zgodnie z wymogami Ministerstwa Gospodarki (w podziale na stopnie pilności oraz charakter własności wyrobów). Bardzo istotne jest aby gmina również monitorowała stan wyrobów azbestowych na budynkach gminnych, co powinno również dawać przykład pozostałym mieszkańcom gminy.

Tabela nr 4. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest podana w kg

Stopień pilności	1	2	3
osoby prawne*	0	0	1 320
osoby fizyczne	0	12 584	6 819 633
JST	0	0	0
PKP	0	0	0
MON	0	0	0

* włączając Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), Polskie Koleje Państwowe (PKP) oraz Ministerstwo Obrony Narodowej (MON).

10. Szacunkowy koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest wraz z jego harmonogramem

W celu oszacowania kosztów usunięcia azbestu z terenu Gminy Dobrze wykonano rozeznanie rynku wśród firm zajmujących się demontażem, transportem i utylizacją azbestu. Ceny firm za usuwanie eternitu znacznie się od siebie różnią, w związku z czym obliczono średni koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu. Należy mieć jednocześnie na uwadze,

że jeśli Gmina Dobrze będzie prowadziła postępowanie w sprawie wyłonienia wykonawcy do wykonania ww. zadań na dany rok, kwoty podawane przez Wykonawców mogą znacznie się różnić od siebie oraz należy założyć, że będą mniejsze niż założono w niniejszej kalkulacji.

W wyniku rozeznania cenowego ustalono następujące ceny:

Tabela nr 5. Ceny demontażu, transportu i utylizacji azbestu

Koszt demontażu:
1 m ² azbestu – ok. 6,8 zł
1 Mg azbestu – ok. 621 zł; 1 kg azbestu – ok. 0,62 zł
Koszt transportu i utylizacji azbestu (np. dla azbestu magazynowanego):
1 m ² azbestu - ok. 6,8 zł
1 Mg azbestu - ok. 621 zł; 1 kg azbestu – ok. 0,62 zł
Łączny koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu wynosi:
1 m ² azbestu - ok. 12 zł
1 Mg azbestu - ok. 1078 zł; 1 kg azbestu – ok. 1,08 zł

Kalkulacja została sporządzona w oparciu o założenie, że 1 m² płyty azbestowej waży 11 kg.

Analizując Tabelę nr 5 należy mieć na uwadze, że każda z 3 wymienionych w niej usług (demontaż; demontaż, transport i utylizacja; transport i utylizacja) były wyceniane osobno, stąd też suma kosztu np. demontażu azbestu oraz transportu i utylizacji nie pokrywa się z łącznym kosztem demontażu, transportu i utylizacji azbestu podanym w tabeli nr 5 (związane jest to również z pewnymi mechanizmami funkcjonowania firm działających w

zakresie demontażu, transportu i utylizacji azbestu, gdzie koszty jednostkowe danego zamówienia maleją jeżeli zamawiający wykupuje kilka usług – np. zarówno demontaż jak i transport oraz utylizację w ramach jednego zamówienia).

Należy mieć również na uwadze, że najbliższe składowisko odpadów azbestowych oddalone jest o ok. 180 km od Gminy Dobrze, niestety brak jest informacji w Bazie Azbestowej dot. koszt składowania azbestu na składowisku. Ceny przyjęcia odpadów na składowisko są bardzo różne nawet dla tego samego składowiska i często zależą od indywidualnych ustaleń pomiędzy zarządzającym składowiskiem, a przedstawicielem firmy przekazującej odpady azbestowe do składowania.

Do wyliczenia kosztów usunięcia azbestu z terenu gminy posłużyły również dane zebrane w trakcie inwentaryzacji:

Azbest magazynowany: 7 140 kg

Azbest w postaci pokryć dachowych: 6 826 397 kg

Koszty przedstawiają się następująco:

Koszt transportu i utylizacji azbestu magazynowanego wynosi:

7 140 *0,62 zł = 4 426,8 zł

Koszt demontażu, transportu i utylizacji azbestu znajdującego się na dachach w gminie wynosi:

6 826 397*1,08 zł= 7 372 508,76 zł

Łączny koszt usunięcia azbestu z terenu Gminy Dobrze wynosi:

4426,8 zł +7 372 508,76 zł = 7 376 935,56 zł

Harmonogram usuwania azbestu:

Założono, że w 2016 r. usunięty powinien zostać azbest magazynowany, a więc w roku 2016 Gmina powinna zabezpieczyć środki w wysokości **4 426,8 zł**.

Pozostałą kwotę oszacowaną na usuwanie azbestu należy podzielić na lata 2016-2032, a więc w każdym kolejnym roku Gmina powinna wydatkować ok. 7 376 935,56 zł/16 lat = **461 058 zł** na rok.

Ilościowy harmonogram usuwania azbestu przedstawia się następująco:

Rok 2016 - 7 140 kg azbestu
Lata 2017 – 2032 - 426 650 kg azbestu/rok

11. Wskaźniki realizacji Programu

Wskaźniki realizacji *Programu* stanowią instrument, za pomocą którego gmina może w sposób jednoznaczny ocenić czy wdrażanie *Programu* odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy zasady (cele oraz działania) postawione w *Programie* spełniają

swoją rolę (czy może istnieje potrzeba ich zmian oraz co jest z tym związane aktualizacja *Programu*).

Do oceny efektywności działań wpisanych do *Programu* oraz podejmowanych przez Gminę Dobre sugeruje się wykorzystanie następujących wskaźników:

1. Wskaźniki efektywności realizacji *Programu*:

- a) Ilość zdemontowanego azbestu – wytworzonych odpadów niebezpiecznych -
Mg/rok,

- b) Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - Mg/rok,
- c) Ilość odpadów składowanych na składowiskach - Mg/rok,
- d) Stopień usunięcia wyrobów azbestowych - % usuniętych odpadów, w odniesieniu do wyników inwentaryzacji z roku 2013,
- e) Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację *Programu* w danym roku - %

2. Wskaźniki świadomości ekologicznej mieszkańców:

- a) Liczba wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu złożonych do gminy przez mieszkańców/rok,
- b) Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką azbestową/rok,
- c) Liczba przypadków nielegalnego demontażu wyrobów zawierających azbest/rok,
- d) Liczba inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej/rok,
- e) Liczba interwencji podejmowanych przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Państwową Inspekcję Pracy, Inspekcję Sanitarną, Gminę)/rok,

12. Finansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest

Z uwagi na ograniczony budżet własny oraz dużą kwotę niezbędną na usunięcie azbestu z terenu gminy do roku 2032 istotne jest aby Gmina Dobre pozyskiwała również

środki na usuwanie wyrobów zawierających azbest ze źródeł zewnętrznych. Obecnie istnieje kilka możliwych dróg pozyskania takich środków.

Główne źródła pozyskania ww. środków zewnętrznych zostały przedstawione poniżej.

Finansowanie zadań niniejszego programu ma być realizowane ze środków własnych właścicieli nieruchomości oraz środków własnych gminy. Ponadto możliwe jest uzyskanie wsparcia finansowego w postaci dotacji i pożyczek funduszy ochrony Środowiska.

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami:

- fundusze własne inwestorów;
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne,
- kredyty konsorcjalne;
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe;
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne;
- środki własne gminy

W związku z powyższym Gmina Dobre powinna pod koniec roku 2015 lub na początku roku 2016 złożyć wniosek na dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych z terenu gminy w ramach Programu Dotacyjnego Działanie 4. Azbest Poddziałanie 4.1 Usuwanie azbestu prowadzonego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Celem konkursu jest unieszkodliwienie odpadów i wyrobów zawierających azbest występujących na terenie województwa mazowieckiego. Fundusze można pozyskać na demontaż i zabezpieczenie pokrycia dachowego lub innych wyrobów zawierających azbest, transport odpadu niebezpiecznego z miejsca rozbiórki do miejsca unieszkodliwienia oraz unieszkodliwienie poprzez składowanie odpadu niebezpiecznego na składowisku.

Beneficjentami programu są Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki oraz ich jednostki podległe, pozostałe osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Pomoc finansowa może zostać udzielona w formie pożyczek lub dotacji. Fundusz dopuszcza możliwość udzielenia pomocy finansowej na to samo zadanie w różnych opisanych wyżej formach, na podstawie oddzielnych umów. Łączna kwota dofinansowania nie może przekroczyć 100 % kosztów kwalifikowanych zadania. Koszty jednostkowe zadania objętego dofinansowaniem nie mogą przekroczyć:

- 900 zł za Mg demontowanych wyrobów azbestowych wraz z ich utylizacją lub 12 zł za m² demontowanych wyrobów azbestowych wraz z ich utylizacją;
- 600 zł za Mg utylizowanych odpadów azbestowych (bez ich demontażu) lub 8 zł za m² utylizowanych odpadów (bez dokonywania demontażu).

Koszt kwalifikowane zadania:

- demontaż, zbieranie, załadunek oraz przygotowanie do transportu i transport, a także przekazanie wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia metodami dopuszczonymi do stosowania w Polsce. Podatek VAT uznawany jest za koszt kwalifikowany w sytuacji, gdy stanowi on koszt ponoszony na realizację zadania, a beneficjent nie ma możliwości jego odliczenia/ odzyskania na mocy odrębnych przepisów. Rozliczeniu ze środków Funduszu mogą podlegać jedynie wydatki poniesione po dacie decyzji Zarządu przyznającej dofinansowanie lub promesę dofinansowania. Koszty niekwalifikowane – wykonanie nowych pokryć dachowych oraz koszty związane z demontażem starej konstrukcji dachu.

13. Bibliografia

1. J. Dyczek. Charakterystyka, własności i zastosowanie azbestu. Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków, Fundacja Łódzkie bez Azbestu,
2. Azbest - narażenie i skutki zdrowotne - dr hab. Edward Więcek, Bezpieczeństwo Pracy 2/2004,
3. Azbest - ekspozycja zawodowa i środowiskowa: skutki, profilaktyka.- Neonila Szeszenia Dąbrowska, Łódź: Oficyna Wydawnicza Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, 2004,
4. N. Szeszenia-Dąbrowska: Azbest a zdrowie człowieka. Materiał dydaktyczny na kurs specjalistyczny „Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest”. Kraków, AGH, 26.06.2003 r),
5. „Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” MGPIPS, Warszawa 2003 r. zaktualizowany wg stanu prawnego na dzień 30 września 2008 r.,
6. Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej” Warszawa 2003.,
7. „Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest”, Ministerstwo Gospodarki, 2006 r.,
8. Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy - <http://www.ciop.pl>,
9. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl,
10. Baza Azbestowa, <http://www.bazaazbestowa.pl>.

14. Załączniki:

Załącznik nr 1

PEŁNY WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH PROBLEMATYKI AZBESTOWEJ

1) Akty prawne wynikające z prawodawstwa krajowego

Ustawy

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623)
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 21)

Rozporządzenia

Rozporządzenia Rady Ministrów

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudnienia przy niektórych z tych prac (Dz. U. Nr 200, poz. 2047, z późn. zm.)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.)

Rozporządzenia Ministra Gospodarki

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

Rozporządzenia Ministra Zdrowia

- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896)

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrawiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 185, poz. 1920, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. Nr 13, poz. 109)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. Nr 189, poz. 1603)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 890)

Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)

Rozporządzenia Ministra Środowiska

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 oraz z 2010 r. Nr 238, poz. 1588)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549 oraz z 2009 r. Nr 39, poz. 320)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przewóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. Nr 206, poz. 1291)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249, poz. 1673)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249, poz. 1674)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. Nr 95, poz. 558)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. Nr 298, poz. 1771)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 24)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 25)

Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953, z późn. zm.)

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986)
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U. Nr 0, poz. 192)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie prowadzenia kursów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 0, poz. 619)

Inne:

- Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 162, z późn. zm.)

2) Akty prawne wynikające z prawodawstwa Unii Europejskiej

Dyrektywy i decyzje

- Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 196 z 16.08.1967, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 27)

- Dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40, z późn. zm.; Dz.Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269)
- Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz.Urz. WE L 183 z 29.06.1989, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 349)
- Dyrektywa Rady 92/57/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie wprowadzenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach (ósma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 245, z 26.08.1992, str. 6, Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 71)
- Dyrektywa Rady 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych (Dz.Urz. WE L 216 z 20.08.1994, str.12, z późn. zm.; Dz.Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 213)
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228)
- Decyzja Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiająca kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II do dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 11 z 16.01.2003, str. 27, Dz. Urz. WE L 218 z 23.08.2007, str. 25; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 314)

- Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. Urz. WE L 37 z 13.02.2003, str. 24, Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, roz. 15, t. 7, str. 359)
- Dyrektywa 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 158 z 30.04.2004, str. 50; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 35)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. WE L 190, z 12.07.2006, str. 1)
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. WE L 396, z 30.12.2006, str. 1 oraz sprostowanie w Dz. Urz. WE L 136, z 29.05.2007, str. 3)
- Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 330, z 16.12.2009, str. 28.)

Załącznik nr 2

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Określona w Załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 13 grudnia 2010 r. (poz. 31 z późn. zm.)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/installacji, adres²⁾:

.....
.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....
.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

8. Stopień pilności⁷⁾:

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

b) data ostatniej aktualizacji:

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....
(podpis)

data

Załącznik nr 3

WZORY OZNAKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Określone w Załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 13 grudnia 2010 r. (poz. 31 z późn. zm.)

WZÓR OZNAKOWANIA INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ RUR AZBESTOWO-CEMENTOWYCH

Pomieszczenie zawiera azbest*

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;

2) oznakowanie powinno składać się z:

a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,

b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;

Meritum Competence

ul. Syta 135, 02-987 Warszawa

NIP 5262737394

szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl

www.szkolenia.meritumnet.pl

3) jeżeli wyrob zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit/azbest niebieski”.

**WZÓR OZNAKOWANIA
DROG UTWARDZONYCH ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST
PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE USTAWY Z DNIA 19 CZERWCA 1997 R. O ZAKAZIE STOSOWANIA
WYROBOW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST, ALE NIEZABEZPIECZONYCH TRWALE PRZED EMISJĄ
WŁÓKIEN AZBESTU**

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i .H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

MERITUM
COMPETENCE

Załącznik nr 4 - **WNIOSK O DOFINANSOWANIE W FORMIE POŻYCZKI/DOTACJI***
ZADANIA Z ZAKRESU POWIERZCHNI ZIEMI

..... dnia,

Nr i data wpływu do kancelarii

.....

Nr wniosku w PROLAN

.....

Znak sprawy w PROLAN

**WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
ul. Ogrodowa 5/7, 00-893 Warszawa

WNIOSK O DOFINANSOWANIE W FORMIE POŻYCZKI/DOTACJI*
ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI (dla jednostek samorządu terytorialnego)

WNIOSKODAWCA (nazwa i adres z kodem pocztowym)

Telefony fax

.....

NIP

REGON

Dane osoby wyznaczonej do kontaktów ze strony Wnioskodawcy

Imię: nazwisko: stanowisko:

Telefon(y) tel. komórkowy fax

e-mail:

NAZWA ZADANIA:

--

ZADANIE REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU WFOŚiGW w Warszawie:

--

LOKALIZACJA ZADANIA:

Powiat:	Gmina:
Miejscowość	Obiekt/ Nr działki

I. DANE FINANSOWE:

Wysokość dofinansowania w formie:

1) dotacji	[PLN]
2) pożyczki	[PLN]

1. Wnioskowana kwota pożyczki/dotacji*	
2. Okres spłaty pożyczki ¹*	
3. Okres karencji ² *	
4. Terminy wypłat i wysokość transz pożyczki	
Wysokość transz pożyczki	Termin wypłaty dd/mm/yyyy
I transza	
II transza	
III transza	

¹Okres spłaty może wynosić do 10 lat,

² Okres karencji jest liczony od planowanej wypłaty I transzy pożyczki i nie może przekroczyć 12 miesięcy.

W przypadku udzielenia karencji okres spłaty pożyczki liczy się od momentu od jej zakończenia

5. Terminy wypłat i wysokość transz dotacji			
Wysokość transz dotacji		Termin wypłaty dd/mm/rrrr	
I transza			
II transza			
III transza			
6. Proponowane terminy spłaty oraz wysokość rat pożyczki^{3*}			
Lp.	Kwota	Data	
		Wnioskodawca	Wg opinii RIO
7. Proponowana forma zabezpieczenia pożyczki			
Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową			X
8. Wnioskowany wariant umorzenia⁴			

II. DANE WNIOSKODAWCY:

1) Kierownik jednostki:

Imię: nazwisko: stanowisko:

2) Osoby upoważnione do podpisywania umów (składania oświadczeń woli lub/i zaciągania zobowiązań wekslowych):

Imię: nazwisko: stanowisko:

Imię: nazwisko: stanowisko:

Imię: nazwisko: stanowisko:

³ Okres spłaty pomiędzy kolejnymi ratami pożyczki nie może przekroczyć 12 miesięcy; pożyczka, której okres spłaty wynosi do 24 miesięcy włącznie nie podlega umorzeniu

⁴ Wybrany na tym etapie wariant umorzenia nie ulega zmianie, nie może być również negocjowany w trakcie trwania pożyczki

3) Nazwa banku i numer rachunku Wnioskodawcy na który mają być przekazane środki WFOŚiGW:

.....
□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□

Nazwa banku i numer rachunku podstawowego Wnioskodawcy:

.....
□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□

III. CHARAKTERYSTYKA ZADANIA PODLEGAJĄCEGO DOFINANSOWANIU

Data rozpoczęcia zadania

(planowana data rozpoczęcia prac lub data rozpoczęcia zadania określona w umowie z wykonawcą)

□□ □□ □□□□

Data zakończenia zadania

(planowana data sporządzenia protokołu odbioru końcowego lub data zakończenia zadania określona w umowie z wykonawcą)

□□ □□ □□□□

1) **Zaawansowanie zadania** (na dzień złożenia wniosku)

a) **rzeczowe** (charakterystyka, a także szacunkowy % zaawansowania zadania)

.....

b) **finansowe** - [PLN] (jak w kolumnie 5 harmonogramu rzeczowo - finansowego)

koszty zafakturowane - [PLN], w tym zapłacone [PLN]

Należy udokumentować poniesione koszty (kopie faktur/rachunków oraz potwierdzenia przelewów).

2) Konstrukcja finansowa całego zadania zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym (netto/brutto)*:

Koszt całkowity zadania [PLN]

Koszt kwalifikowany zadania [PLN]

[PLN]

PONIESIONE OGÓLEM			DO PONIESIENIA OGÓLEM	
Środki finansowe w latach	201	201....	201	201
	(do końca roku poprzedzającego złożenie wniosku)	(w bieżącym roku do dnia złożenia wniosku)	(w roku złożenia wniosku)	(w latach następnych)
Źródła finansowania				
1. Środki własne				
2. POŻYCZKI w tym:				
- NFOŚiGW				
- WFOŚiGW				
- Bank				
3. DOTACJE w tym:				
- NFOŚiGW				
- WFOŚiGW				
4. Pozostałe według źródła pochodzenia (wymienić)				
RAZEM				

Załączyć pisemne potwierdzenie finansowania ze źródeł zewnętrznych z określeniem warunków na których zostały one przyznane.

IV. DANE RZECZOWE I EKOLOGICZNE ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY ATMOSFERY / POWIERZCHNI ZIEMI / ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

1. Informacja nt. dokumentów programowych gminy/powiatu*:

.....
/nazwa programu, numer i data decyzji właściwego organu/

2. Charakterystyka przyrodniczo - ekologiczna terenu, na którym realizowana jest inwestycja

- a) Czy realizowane zadanie znajduje się na obszarze objętym formą ochrony przyrody, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r.o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220z późn. zm.)?

TAK	
NIE	

Odpowiednie zaznaczyć X

- b) W przypadku zaznaczenia odpowiedzi TAK w pkt. a) należy wypełnić poniższą tabelką. (poniższe informacje należy udokumentować przedstawiając odpowiedni dokument odniesienia wraz z załącznikiem graficznym)

Nazwa obszaru objętego formą ochrony przyrody	
Procentowy udział terenu, na którym realizowane jest zadanie w wymienionym powyżej obszarze	

- c) Powierzchnia gminy/powiatu objęta ochroną obszarową NATURA 2000

Procentowa powierzchnia gminy/powiatu objęta ochroną obszarową NATURA 2000	
---	--

3. Czy realizowane zadanie ujęte jest w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami - dotyczy programu nr 2015-OZ-11

TAK	
NIE	

Odpowiednie zaznaczyć X

W przypadku zaznaczenia odpowiedzi TAK informację należy potwierdzić stosownym wyciągiem z ww. dokumentu.

4. Stan formalno- prawny przygotowania zadania .

- a) Informacje na temat posiadanych i przewidywanych do uzyskania uzgodnień oraz decyzji administracyjnych wymaganych do jego realizacji).

– pozwolenie na budowę/zgłoszenie prawomocne

– prawomocne

- b) Posiadana dokumentacja poprzedzająca podjęcie decyzji o realizacji zadania

– ocena oddziaływania na środowisko

– dokumentacja projektowa

– ekspertyzy, audyty, opinie

—

5. Czy zastosowane urządzenia mają Świadectwo Weryfikacji Środowiskowych (ETV Environmental Technology Verification) Unii Europejskiej – System ETV dotyczy: mikroturbin, ogniw paliwowych, palników i kotłów na biomasę, systemów: chłodzących, skojarzonej produkcji ciepła i energii elektrycznej ogrzewania wody zasilanej energią słoneczną, pomp ciepłych, urządzeń fotowoltaicznych, energetyki wiatrowej.

TAK	
NIE	

Odpowiednie zaznaczyć X

V. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA ZADANIA PODLEGAJACEGO DOFINANSOWANIU

1. Opis stanu istniejącego

(opisu należy dokonać dla wybranego programu zgodnie z uwagami zamieszczonymi w poniższej tabeli)

--

2. Opis realizowanego zadania, zakres rzeczowy

(opisu należy dokonać dla wybranego programu zgodnie z uwagami zamieszczonymi w poniższej tabeli)

--

Uwagi:

Nazwa programu	Opis stanu istniejącego (dotyczy pkt. 2)	Opis realizowanego zadania, zakres rzeczowy (dotyczy pkt. 3)

<p>Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza Nr 2015-OA-7</p>	<p>charakterystyka stosowanych technologii, urządzeń, ocena funkcjonujących urządzeń podlegających wymianie/modernizacji z podaniem przyczyn niespełnienia obowiązujących wymagań charakterystyka pojazdu podlegającego wymianie</p>	<p>dane techniczne, opis wybranej technologii i proponowanych rozwiązań technicznych wraz z uzasadnieniem charakterystyka pojazdu planowanego do zakupu z podaniem europejskiego standardu emisji spalin (EURO)</p>
<p>Wspieranie instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii Nr 2015-OA-8</p>	<p>opis stanu istniejącego przed realizacją zadania</p>	<p>zakres rzeczowy inwestycji i opis zastosowanej technologii (rodzaj, ilość i moc instalowanych urządzeń)</p>
<p>Budowa i rozbudowa instalacji służących zagospodarowaniu odpadów w ramach Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z perspektywą lat 2018-2023 Nr 2015-OZ-11</p>	<p>charakterystyka stosowanych technologii, urządzeń, ocena funkcjonujących urządzeń podlegających wymianie/modernizacji wraz z uzasadnieniem</p>	<p>dane techniczne, opis wybranej technologii i proponowanych rozwiązań technicznych wraz z uzasadnieniem</p>
<p>Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie województwa mazowieckiego Nr 2015-OZ-12</p>	<p>informacja dotycząca odpadów azbestowych przeznaczonych do utylizacji</p>	<p>dane dotyczące odpadów zawierających azbest, tj. ilość odpadów azbestowych demontowanych i unieszkodliwianych, ilość odpadów zdemontowanych przeznaczonych do unieszkodliwienia, kod odpadu itp.</p>
<p>Wspieranie zadań z zakresu termomodernizacji oraz związanych z odzyskiem ciepła z wentylacji Nr 2015-OA-9</p>	<p>charakterystyka stosowanych technologii z uwzględnieniem wartości współczynników przenikania ciepła; rodzaj aktualnie eksploatowanego źródła ciepła;</p>	<p>opis zadania z wyszczególnieniem zakresu przeprowadzonych prac (powierzchnia, metoda docieplenia) – docieplenie ścian, dachu, stropodachu, wymiana</p>

	wartość wskaźnika zapotrzebowania na energię cieplną budynku przed termomodernizacją	stolarki okiennej i drzwiowej, układy wentylacyjn-e z odzyskiem ciepła, itp.- przy uwzględnieniu współczynników przenikania przegród po termomodernizacji; wartość wskaźnika zapotrzebowania na energię cieplną budynku po termomodernizacji; czas zwrotu nakładów poniesionych na zadanie – SPBT
--	--	---

VI. OŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY

1. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE SPOSOBU ROZLICZANIA PODATKU VAT

Kwota podatku VAT zapłacona w związku z realizacją zadania, którego dotyczy wniosek, będzie podlegać rozliczeniu z Urzędem Skarbowym (zwrot podatku VAT):

TAK (rozliczane z WFOŚiGW będą kwoty netto)	
NIE (rozliczane z WFOŚiGW będą kwoty brutto)	

odpowiednią odpowiedź zaznaczyć „X”

2. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE WYBORU DOSTAWCÓW/WYKONAWCÓW

- a) Składa wnioskodawca będący zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych:

Oświadczam, że przy udzielaniu zamówień stosowałem/stosuję/będę stosował* przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych (tj.: Dz. U. z 2013 r., poz. 907, z późn.zm.)

- b) Składa wnioskodawca będący zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych ale jest przedmiotowo wyłączony ze stosowania ustawy Pzp na podstawie art. 4 pkt 3e, 3g, 3h i 8:

Oświadczam, że przy udzielaniu zamówień stosowałem/stosuję/będę stosował* zasady równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zawieranie umów w formie pisemnej oraz przy zastosowaniu procedury tzw. „rozeznania rynku”.

UWAGA!

Szczegółowy opis procedury wyboru wykonawców (poza PZP), znajduje się w *Zaleceniach dotyczących procedur zawierania umów jakie powinni stosować beneficjenci korzystający z dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Warszawie*, dostępnych na stronie internetowej www.wfosigw.pl.

Jeżeli dokonano wyboru wykonawcy (zawarto umowę) należy wypełnić poniższą tabelę.

Lp.	Rodzaj usług (według umów z wykonawcami)	Koszt brutto w zł (dla podatników VAT podajemy koszt netto)	Nazwa firmy
Razem			

3. OŚWIADCZENIE O POSIADANIU ŚRODKÓW WŁASNYCH

Oświadczam, że w budżecie zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy / Powiatu / Sejmiku nr..... z dnia..... zarezerwowane zostały środki własne w wysokościzł na realizację zadania objętego wnioskiem.

4. OŚWIADCZENIE O NIEZALEGANIU Z PŁATNOŚCIĄ KAR

Oświadczam, że w związku z wystąpieniem do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie o udzielenie pożyczki/dotacji * nie zalegamy z płatnością kar za naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

5. OŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE WYWIĄZYWANIA SIĘ Z OPLACANIA SKŁADEK DO ZUS ORAZ NIEZALEGANIA Z PODATKIEM DLA URZĘDU SKARBOWEGO

Oświadczam(y), że nie zalegamy z opłacaniem składek dla ZUS

TAK (nie zalegam)	
NIE (zalegam)	

odpowiednią odpowiedź zaznaczyć „X”

Oświadczam(y), że nie zalegamy z podatkiem dla Urzędu Skarbowego.

TAK (nie zalegam)	
NIE (zalegam)	

odpowiednią odpowiedź zaznaczyć „X”

6. ZOBOWIĄZANIE DO INFORMOWANIA O UZYSKANYM WSPARCIU ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU (jeżeli dotrzymanie warunków punktu 1) jest niemożliwe, należy wypełnić punkt 2) poniżej).

- 1) Oświadczam, że w przypadku podpisania z Funduszem umowy na dofinansowanie ww. zadania, zobowiązuję się do zamieszczenia, zgodnej z instrukcją umieszczoną na stronie internetowej Funduszu (www.wfosigw.pl) lub w regulaminie programu, informacji o uzyskanym dofinansowaniu na warunkach wymienionych w umowie dofinansowania.

ALTERNATYWNIE

- 2) Oświadczam, że w przypadku podpisania z Funduszem umowy na dofinansowanie zadania nie będzie możliwe zamieszczenie, zgodnej z instrukcją zamieszczoną na stronie internetowej Funduszu (www.wfosigw.pl) lub w regulaminie programu, informacji na temat uzyskanego dofinansowania ze środków Funduszu ze względu na:

.....

W związku z powyższym proponuję następującą formę informacji o udzielonym dofinansowaniu przez Fundusz:

.....

7. OŚWIADCZENIE O PRZESTRZEGANIU PRZEPISÓW PRAWO BUDOWLANE

Oświadczam, że realizacja zadania objętego przedmiotowym wnioskiem odbyło się/odbywa się/odbywać się będzie* zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U10.243.1623 z późn. zm)

8. OŚWIADCZENIE O POSIADANYM PRAWIE DO DYSPONOWANIA NIERUCHOMOŚCIĄ (nie dotyczy programu dotyczącego usuwania azbestu)

Oświadczam(y), że posiadam(y) prawo do zrealizowania zadania na/w* nieruchomości objętej wnioskiem oznaczonej w rejestrze gruntów jako działka nr przy ul w wynikające z tytułu:

- 1) własności*
- 2) współwłasności*
- 3) użytkowania wieczystego*
- 4) dzierżawy*
- 5) inne (wymienić) *

zgodnie z dokumentem

(podać rodzaj, oznaczenie oraz datę wydania dokumentu)

9. OŚWIADCZENIE O ZGODZIE NA PRZEPROWADZENIE KONTROLI ZADANIA:

Oświadczam, że wyrażam zgodę na przeprowadzenie kontroli realizacji zadania objętego przedmiotowym wnioskiem, przez przedstawicieli Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na każdym etapie jego realizacji.

10. OŚWIADCZENIE O LOKALIZACJI INWESTYCJI:

Oświadczam, że inwestycja jest zlokalizowana na obszarze objętym formą ochrony przyrody, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r.o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.).

OŚWIADCZENIA DLA WNIOSKÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU PN. „USUWANIE I UNIESZKODLIWANIE AZBESTU NA TERENIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO”, NR 2015-OZ-12

11. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE SPORZĄDZENIA I ZŁOŻENIA „INFORMACJI O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH WYKORZYSTANIA”

Oświadczam, że właściciel/e, zarządca/cy i użytkownik/cy budynków objętych wnioskiem sporządzili i złożyli „Informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 8, poz. 31).

12. OŚWIADCZENIE O DOKONANIU ZGŁOSZEŃ I UZYSKANIU PRAWOMOCNYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

Oświadczam, że właściciel/e, zarządca/cy i użytkownik/cy budynków objętych wnioskiem dokonali lub dokonają zgłoszeń bądź uzyskali lub uzyskają prawomocne decyzje administracyjne związane z zakresem wykonywanych prac od właściwych organów administracji architektoniczno – budowlanej.

Oświadczam, że wszystkie informacje podane we wniosku są prawdziwe i zgodne ze stanem faktycznym. W przypadku poświadczenia nieprawdy zobowiązuję się do naprawienia powstałej z tego tytułu szkody.

.....dnia.....

.....

Podpis i pieczęć Wnioskodawcy

UWAGA: niekompletne (nieuzupełnione) wnioski nie będą rozpatrywane.

- Prosimy o dokładne i czytelne wypełnienie niniejszego wniosku, parafowanie stron oraz o załączenie wszystkich wymaganych dokumentów.
- Środki Funduszu przyznawane są zgodnie z „Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie” oraz ogłaszanymi regulaminami programów.